№ 66 Ausgabe A.

HOMAN

Biełaruskaja Wilenskaja czasopiś

wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena s pieresyłkaj i dastaŭkaj da chaty.

na 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

№ 6 (158) Hod II. Wilnia. 17 žniunia 1917 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

CAR PRAPAU!

16 žniunia.

Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: **U Flandryi paczałasia druhaja wialikaja batalija.** Artyleryjski ahoń dajšoŭ učora iznoŭ wializarnaj siły, trywaŭ usiu noč i siahońnia ranicaj abiarnuŭsia ŭ barabanny ahoń. Anhlickaja piachota paśla hetaho pačała šturm miž Biksšod i Witčet, na šyryni 18 kilom.

U Artua anhličanie ŭžo ŭčora ranicaj atakawali miž Iliš i Lens čatyrmia kanadzkimi dywizijami. Paśla strašennaho ahnia jany ŭwarwalisia na našu pieršuju liniju i ŭsio nowymi siłami staralisia pašyryć praryŭ naabapoł Los. U krywawych bitwach u dzień našy wojski kontratakami adkinuli worahoŭ, dajšoŭšych da našaj trejciaj linii. Udačy anhličan — nieznačnyje. U wiečary worahi iznoŭ 11 razoŭ prabawali ščaścia nowymi atakami. Pierad našymi bajewymi linijami chwala atakawaŭšych worahoŭ razbita. Na poŭdni ad Iliš i na zachodzi ad Lens worahi, paniosšy strašenna ciažkije straty, adkinuty. Tremia tysiačy streloŭ francuzy padpalili katedru ŭ S.-Kanten.

Front niamieckaho Naślednika: Pry Šmen de Dam u wiečary pačalisia silnyje francuskije ataki miž Serni i Irtbiz. Bitwa trywała i ŭ načy. My udzieržalisia na ŭsich našych pazycijach.

Na paŭnočnym fronci Werdenu artyleryjskaja bitwa iznoŭ dajšła wialikaj siły.

Uschodni teatr:

Front erc-hercoga Jozefa: Nošy wojski złamali adpor warožaho arjergardu na poŭdni ad daliny Trotusula.

Front Maxienzena: Na poŭnačy ad Strakan i Pančio čyślenyje kontrataki worahoŭ adkinuty. Na Sereci worahi adkinuty našymi wojskami na uschodni bierah. My ŭziali 54 aficeroŭ, 3500 sałdatoŭ, zdabyli 16 harmat i bolš za 50 kulemiotaŭ.

PIECIARBURH. (Reŭter). Byŭšyj car s siamjoj pawodłuh pastanowy tymčasowaho uradu ŭ načy na 15 žniŭnia ciškom pierawiezien niet wiedama kudy. Z radaj rab. i sałd. ab hetym nie było hutarki. Heta zrobleno s pryčyny reakcyjnaj ahitacii, centram katoraj było Carskaje Siało. Carawym dačkam predłažyli astacca ŭ Carskim Siale, ale jany admowilisia ad hetaho, kažučy, što pajeduć z baćkami.

PIECIARBURH. U Pieciarburzi iznoŭ uznialisia razruchi. Streiba trywała na wulicach niekolki hadzin. Pałažeńnie ŭsio ješče kryłyčnaje.

PIECIARBURH. (W.T.B.). Tymčasowy urad, s pryčyny niezwyčajnych ciapierašnich prypadkoŭ, pastanawiŭ sazwać ad 25 da 28 žniŭnia dzieržaŭnuju radu ŭ Maskwie. Buduć zaprošeny predstaŭniki demokratyčnaho hramadzianstwa, nacyonalnych, ekonomičnych, kamerčeskich i pramyšlenych korporacij, kiraŭničy e orhany rewolucyjnaj demokracii. wyšejšyje predstaŭniki armii, nawukowych ustanoŭ i člieny dumy. Na radzie minister-prezydent skaže pramowu, ŭ katoraj zdaść sprawu s pałažeńnia ŭ staranie i pračytaje prahramu tymčasowaho uradu. Paśla daduć swaje abjaśnieńnia ministry i predstaŭniki roznych departamentoŭ predstawiać pałazeńnie roznych halin upraŭleńnia i hesudarstwienaj haspadarki.

ŠTOKHOLM. »Izwiestija« danosiać, što spynieno śledztwo ab staronnikach Lenina, bo njjakich dokazoŭ proci bolšewikoŭ nie akazałosia. Hazeta dalej danocić, što razruchi 16 i 18 lipnia wyzwany Kierenskim i zmowi s kadetami.

ŠTOKHOLM. Paśla taho, jak spaŭnicielny kamitet Pieciarbyrskaj rady rab. i sałd. adkinuŭ niewialikaj pierewahaj hałasoŭ predłažeńnie Markowa pałažyć kaniec karam śmerci, mien šaść padała Kierenskamu i hieneralissimusu Korniłowu zajawu, kažučy, što rasstrełу—heta nia dokazy proci jasna wyraženaho žadańnia mira. Rasstrely daduć kontrrewolucii aporu na fronci i za frontam.

ŠTOKHOLM. Doktor Kierenskaho skazaŭ, što kali Kierenskij budbie dalej hetak pracawać, dyk jon pražywie ŭ najlepšym prypedku 3—4 miesiacy.

BUKAREŠT. Zawiedywajučyj ministerstwam unutrenych dzieł, Łupu Kostaki pasłaŭ rumynskamu karalu telehramu, ŭ katoraj, s pryčyny nastupeńnia na Mołdawiju, ličucca z mahčymaściu pierawozki 1 miljarda hrašy s prywatnych bankoŭ u Jassach u Rasieju. Jon prosić karala niedapuścić da hetaho.

LONDON. Oficyalna apawieščajecca, što 14 žniŭnia a 10 hadz. Kitaj abjawiŭ wajnu Niamieččynie.

ROTTERDAM. «Daily Express» piše:

Čien rabotnickaj pertyi zajawiŭ, što admowa ministra prezydenta wydać pašparty ŭ Štokholm tolki uzmacawała achwotu jechać tudy.

Unija.

Telehraf prynios nam tolki karocieńkuju wiestku: tymčasowy ŭrad u Rasiei skasawaŭ usie ahraničeńnia dla unijackaj wiery. Ale wielmi časta tak bywaje, što karotkije wiestki apawieščajuć nam wialikije zdareńnia, — tak heta jość i ciapier.

Samo saboj razumiejecca, što z upadkam wiekawiečnaj niawoli ŭ Rasiejskaj dzieržawie pawinny byli ščeznuć usie ahraničeńnia swabody sumleńnia i wiery. Akt ab skasawańni zabarony unii ŭ miežach Rasiejskaj dzieržawy — heta tolki dapaŭnieńnie aktu ab hramadzkaj woli. Čamu ž jon znachodzić hetki žywy adhałasak u biełarusoŭ?

Kab zrazumieć wahu jaho, treba hlanuć u niedaŭnuju minuŭščynu Biełarusi, treba prypomnić, jakoje miejsco zanimała ŭ nas unija i jak jana ščezła.

Naradziny unii zwiazany s faktami, zapisanymi ŭ historyi kraju krywioj i ślezami... Historyčnyje doślеdy dawodziać błazsporna, što zawadzili uniju na Biełarusi pad prynukaj, što sama jana mieła pierš za ŭsio čysta palityčnyje mety. Ale s časam jana hłyboka ukaraniłasia ŭ narodnych massach, utraciła swoj palityčny charakter, utraciła možnych wyznaŭcoŭ i stałasia wieraj „prostaho“ narodu. A jak naš „prosty“ narod nacyonalna byŭ mała świadomy, dyk unijackaja wiera stałasia jak-bytcym adnej z nacyonalnych adznak pierewažnaj čaści biełarusoŭ.

Utraciŭšy zawajewacielnyje tendencii, unija stanawiła jak-bytcym załaty most miž prawasłaŭnymi i katalikami: pieršych jana pryciahiwała uschodnim abradam, druhich — sajuzam z Rymam. I woś užo ŭ časach prynaležnaści našaho kraju da Rasiei ŭ unijackije cerkwy achwotnie zahledali jak biełarusy prawasłaŭnyje, tak i kataliki, katoryje razam malilisia, razam piejali biełaruskije nabožnyje pieśni, razam słuchali biełaruskuju nawuku. Kali daloka byŭ kaścioł, kataliki chryścili swaich dziaciej u unijackaj cerkwi, brali šluby i t. p. Hetak zmiahčałasia relihijnaja baraćba, niekali zabiraŭšaja ŭ našaho narodu strašennie mnoha sił i enerhii, dachadziŭšaja da krywawych raspraŭ...

Takoje pałažeńnie zanimała ŭ nas unija ŭ pieršaj i pačatku druhoj čwierci minuŭšaho stalećcia. Ale kali car Mikałaj I ŭ 1839 h. wydaŭ ukaz ab skasawańni unii, za jaje nie zastupiŭsia niwodzin intelihient, nia zastupilisia pany, a zachawali wiernaść tolki „prostyje“ ludzi i nižejšaje duchawienstwo. Naadwarot, haława unijatoŭ u Biełarusi, mitrapalit Siemaško, z dobraj woli pierajšoŭ na prawasławije, pawioŭšy za saboj wyšejšych hierarchoŭ... Praŭda, šlachta i intelihiencija, nie chacieŭšaja pierechadzić na „kazionnuju“ wieru, jak tady nazywali prawasławije, mieła na heta sposaby: s knih metryčnych wyrywali zapisy a chryščeńni i abjaŭlali siabie za katalikoŭ. „Apornych“ unijackich duchoŭnych sotniami pawywozili ŭ rasiejskije manastyry. A narodnyje massy, choć i akazwali adpor, dy heta byŭ najbolš adpor pasyŭny, katory rasiejskaje prawicielstwo łamało aruźnaj siłaj. U niekatorych wakolicach narod dzieržaŭsia wiery baćkoŭ swaich ažno da 70-ch hadoŭ, i siahońnia ŭ pamiaci ziamli wilenskaj žywuć uspaminy asłaŭlenych krywawych ekspedycij Chawanskaho, nahajkami nawaračywaŭšaho na prawasławije «apornych».

Kasujučy uniju, car Mikałaj I mieŭ na dumcy zlić biełarusoŭ z wialikarusami pry pomačy supolnaj wiery — prawasławija. Kirujučysia da hetaho, jon zabaraniŭ užywać u katalickich kaściołach biełaruskuju mowu, zabaraniŭ biełaruskuju nawuku i pieśni, razumiejučy, što rodnaja mowa pryciahiwała-by biełarusoŭ, „nawiernienych“ na prawasławije, da katalictwa. I hetym, apryč gwałtu nad sumleńniem i dušoj čeławiečaj, jon zrabiŭ biełaruskamu narodu strašennuju nacyonalnuju kryŭdu, rezultaty katoraj wyjaŭlajucca ažno ciapier: jon kinuŭ biełarusoŭ-katalikoŭ u abojmy palakoŭ. S taho času katalicki kaścioł, pryznawaŭšyj pierš prawy biełaruskaj mowy i nawučaŭšyj biełarusoŭ pa biełarusku, prynimaje nacyonalna-polski charakter. Biełarus pačynaje nazywać katalictwo «polskaj» wieraj, a ad hetaho tolki adzin krok da taho, kab tutejšyje kataliki nazywali i siabie pawodłuh wiery „palakami“. A manifest cara Mikałaja II ab „swabodzie wiery“, wydany 17 krasawika 1905 hodu, daŭ palakam nowuju dabyču: kala 200.000 prawasłaŭnych biełarusoŭ s-pamiž byŭšych unijatoŭ pryniali katalictwo, a razam s tym papali ŭ ruki polonizataroŭ...

Chacia try čwierci biełarusoŭ wyznajuć prawasławije, adnak nacyonalnaj wieraj nazwać jaho nielha: prawasławije u Biełarusi służyć da našych dzion za orhan abrusieńnia, — jak katalictwo za orhan apalačywańnia. Hetak u biełarusoŭ nacyonalnaj wiery zusim nima, i relihijnaje razdwajeńnie wiadzie za saboj razdzieł biełarusoŭ na dźwie hrupy jašče i pawodłuh šryftoŭ: kirylicy i łaciniki. Woś čamu pawarot prawoŭ unii ŭ Rasiei wyzwaŭ žywy adhałosak i miž biełarusami: adnaŭleńnie unii daje nam nadzieju, što jana papamože wiarnuć relihijnuju zhodu miž biełarusami, što jana — pobač z nacyonalnaj świadomaściu, katoraja ŭsio bolej šyrycca ŭ našym narodzi, budzie stanawić cement, jaki uzmacuje jednaść dziewiaci miljonaŭ biełarusoŭ. Unija — heta dla biełarusoŭ takaja ž nacyonalnaja wiera, jak i dla ukraincoŭ. Jakije wialikije usłuhi akazwało i akazwaje unijackaje duchawienstwo sa swaim mitrapalitam, Andrejem Šeptyckim, uk-

rainskaj sprawie ŭ Haličynie, — wiadoma ŭsim. I my wierym, što, wiarnuŭšysia na Biełaruś, jana adyhraje i tut swaju historyčnuju missiju.

Stary Minčuk.

Biełaruski Wučycielski Sajuz.

Hrupa biełaruskich wučycieloŭ u Wilni pastanawiła prystupić da orhanizacii Biełaruskaho Wučycielskaho Sajuza, kab złučyć u adno raskidanych pa ŭsiej ziamli Biełaruskaj tawaryšoŭ pracy. Apracowan užo prajekt statuta Sajuza, katory ustanoŭcami padajecca miejscowaj ułaści dzieła zaćwierdžeńnia.

Dzieła znajomstwa ŭsich biełaruskich wučycieloŭ z metami i zadačami ładženaho Sajuza dajem tut prajekt statuta cełkom:

Statut Biełaruskaho Wučycielskaho Sajuza.

§ 1. Meta Sajuza: pracawać dzieła kulturnaho i materjalnaho padniaćcia biełaruskich wučycielek i wučycieloŭ i baranić ich prafesyonalnyje interesy.

§ 2. U myśl hetaho Sajuz

a) orhanizuje nawukowyje hutarki, referaty, lekcii, peryodyčnyje kursy, krajoznaŭčyje ekskursii, ładzić biblioteki, pedagogičnyje wystaŭki, wydawiectwa i t. p.

b) starajecca dajšci dla wučycieloŭ i wučycielek warunkoŭ pracy, katoryje dali by mahčymaść u poŭnaj miery zdawoliwać ich duchowyje i materjalnyje patreby.

c) u časi chwaroby i biezraboćcia wydaje swaim členam i ich siemjam padmohu hrašmi i biezpracentnyje pazyki; pamahaje znajšci rabotu; daje lekarskuju i praŭnuju pomač; pamahaje ŭ wychawańni dziaciej členoŭ; u prypadku śmierci členoŭ wydaje padmohu na pacharony i apiekujecca siemjami; apiekujecca členami ŭ prypadku utraty zdolnaści da pracy.

§ 3. Sajuz składajecca s člencŭ čynnych i pačesnych.

Členam čynnym može być kožnaja biełaruskaja wučycielka i wučyciel. Členoŭ čynnych prynimaje urad Sajuza pa rekomendacii dwoch členoŭ sajuza.

Pačesnych členoŭ wybiraje ahulny schod členoŭ Sajuza s pamiž ludziej, akazaŭšych čy akazwajučych pomač Sajuzu i metam jaho.

§ 4. Funduš Sajuza składajecca:

a) z adnorazowaj ŭstupnoj płaty 2 mar. i miesiačnych składak pa 1 mar.

Uwaha. U časi biezraboćcia i chwaroby člieny sajuza zwalniajucca ad miesiačnaj składki.

Płata može być razłožena uradam na raty.

b) z uznosaŭ pačesnych členoŭ.

c) s prywatnych achwiar, spadčyn i t. p.

d) z dachodaŭ dabračynnych predpryjemstw sajuza.

§ 5. Paradak i warunki wydačy padmohi ustanaŭliwaje ahulny schod u instrukcii uradu. Urad pastanaŭlaje patrebu wydačy pomačy ŭ kožnym prypadku.

§ 6. Dzieła pomačy u zdabyćci pracy členam sajuza urad zbiraje wiedamaści ab wolnych miejscach abo orhanizuje specyalnaje pasredničkaje biuro pawodłuh instrukcii ahulnaho schodu.

§ 7. Usimi sprawami Sajuza kiruje ahulny schod i wybrany apošnim urad.

§ 8. Ahulny schod bywaje hadawy i ekstrenny.

Hadawy schod adbywajecca raz u hod dzieła wybaru uradu i rewizyjnaj kamisii, wysłuchańnia sprawozdačy uradu za minułyj hod i apracawańnia planu raboty i śmiety na čarodny hod.

Ekstrenny schod sklikajecca uradam pawodłuh patreby. Prawo inicyatywy sazywu maje čaćwiortaja čaść usiaho čysła členoŭ.

Ahulny schod ličycca prawamočnym, kali na im budzie nia mienš čaćwiortaj čaści členoŭ.

§ 9. Urad sajuza wybirajecca ahulnym schodam na 1 hod i składajecca s 5 členoŭ i 2 kandydatoŭ. U tym liku: maršałak, namieśnik jaho, skarbnik i pisar. Pisar za swaju pracu može atrymliwać płatu. Dzieła specyalnych spraŭ urad maje prawo orhanizawać kamisii.

Urad pastajanna znachodzicca ŭ Wilni.

§ 10. Rewizyjnaja kamisija wybirajecca ahulnym schodam na 1 hod s 3 členoŭ i 2 kandydatoŭ.

Rewizyjnaja kamisija rewizuje čynnaści uradu pawodłuh zahadu ahulnaho schodu, swajej inicyatywy, abo abasnowanaj zajawy na piśmie nia mienš jak 10 členoŭ sajuza.

§ 11. Ab usim, što ŭ hetym statucie nie pakazano, pastanaŭlaje ahulny schod.

Trejci kurs u Swisłočskaj seminaryi.

1 wieraśnia pačynajecca trejci kurs u Biełaruskaj Wučycielskaj Seminaryi ŭ Swisłačy. Pieršyje dwa kursy razam z dadatkowym letnim kursam dali kala piacidziesiaci wučycieloŭ i wučycielek, katoryje ŭžo majuć swaje školy abo buduć mieć s pačatkam wučeńnia u wosieni. Ale hetaho mała: kab prawilna naładzić biełaruskuju školnuju sieć, patrebny nie dziesiatki, a sotni biełaruskich wučycieloŭ. — I hetu patrebu pawinna zdawolić Świsłočskaja Seminaryja.

Trejci kurs budzie trywać čatyry miesiacy — da kanca 1917 hodu. Warunki pryjomu kursistoŭ — tyje-ž, jak i na pieršyje dwa: kursisty i kursistki pawinny mieć świedoctwo prynamsi z akančańnia narodnaj škoły. U Seminaryi im dajecca kwatera i poŭnaje utrymańnie, ale jany pawinny mieć swaju paściel, bializnu i ŭsie patrebnyje drobnyje rečy štodziennaho užytku. Płata za utrymańnie razam z nawukaj — usiaho 43 marki ŭ miesiac.

S pryčyny taho, što atrymańnie pazwaleńnia na wyjezd wymahaje šmat času, achwotniki i achwotnicy jechać na kursy pawinny čym chutčej zajawić ab hetym Schulinspektor'u u Swisłočy praz swoj Kreisamt.

U Wilni i wakolicach.

× **Janka Kupała ŭ niamieckaj mowie.** U hazeci «Wiln. Ztg.», śledam za pierekładam wierša Kołasa «Pieršy Hrom», pamieščen u № 221 s 14.VIII. 1917 pierekład wierša Janki Kupały «Rodnaja mowa».

Pierekład zrabiŭ prafesar uniwersytetu u Wrocławie d-r Rudolf Abicht, a ŭ pieknuju wieršawanuju formu, blizkuju da oryhinału, prybraŭ wiadomy niamiecki paet Fritz Ernst Bettauer.

× **35-letni jubilej pracy.** 1(14) žniŭnia minuło 35 hadoŭ pracy Justyna Konopackaho ŭ pažarnickaj kamandzie. Pastupiŭ jon na službu pažarnikam u Pieciarburzie ješče ŭ 1882 hadu, majučy 17 hadoŭ, i 30 hadoŭ ščyra spaŭniaŭ tam aka swaju ciažkuju i niebaspiečnuju čynnaść.

Užo cieraz dwa hady paśla pastupleńnia ŭ pažarniki jaho za starannaść naznačyli za staršaho pamocnika mašynista pry parawoj mašynie, a paśla — za małodšaho i staršaho unter-aficera. Za čas trydcacilietniaj pracy ŭ Piecіarburzi jon atrymaŭ u nahradu 2 załatyje miedali, 1 wialikuju srebnuju, 3 małyje srebnyje, 1 kitajskuju srebnuju, dy 2 srebnyje hadzinniki.

U pačatku 1913 h. wilenski brandmejster Rodowič zaprasiŭ Justyna Konopackaho da siabie na službu i naznačyŭ za wachmistra ŭ nowaadkrytym noŭharodzkim addzieli. S taho času wachmistr Konopacki pracuje biezupynna ŭ Wilni.

Konopacki radziŭsia ŭ wioscy Bičuny, Kowiensk. hub., Nowa-Aleksand. paw. Pad toj čas mnoha litwinoŭ jechało z rodnych wiosak na službu ŭ wialikšyje rasiejskije harady, i tam, miž čužymi, adarwanyje ad rodnaj wioski, jany časta zabywalisia swajho jazyka. S Konopackim hetaho nie zdaryłosia: jon i ciapier lubić swaju baćkaŭščynu, dobra i achwotnie haworyć pa litoŭsku, i my śmieła možem jaho pastawić za prykład dla «tutejšych» pierakulščykoŭ z biełarusoŭ i litwinoŭ, katoryje zabywajucca rodnaj mowy, žywučy ŭ rodnym kraju, miž swaimi.

× **Wypłata „pajka“** biednym siemjam, člieny katorych znachodziacca na wajnie, za miesiac lipień budzie adbywacca u III adzieli uradu apieki nad biednymi pry niamieckim Stadthauptmannie, Dominikanskaja 2, pakoj 143, ad 8 da 12 hadz. ranicaj i ad 4 da 7 paabiedzi ŭ hetkie dni:

Dla 4	cyrkułu	—	18, 20 i 21	žniŭnia
„ 6	„	—	22	„
„ 7	„	—	23	„
„ 8	„	—	24 i 25	„
„ 1	„	—	27	„
„ 5	„	—	28 i 29	„
„ 3	„	—	30	„
„ 2	„	—	31	„

Asoby, katoryje ŭ naznačenym časi nia wožmuć padmohi, pawinny zwiertacca 1 i 3 wieraśnia ŭ hadzinach čynnaści kassy.

Paśla 3 wieraśnia «pajka» za lipień wydawać nia buduć.

× U niadzielu, 19 žniŭnia, a 3 h. papał., u wakolicach kazackich ka-

---

Duchounyje pieśni.

O moj Bože.

O moj Bože! wieru Tabie
I ŭsio wieru ja dla Ciabie,
Ŭsiu nadzieju ŭ Tabie maju,
Za ŭsio Ciabie wychwalaju.
Ty stwaryŭ, Ty adkupiŭ,
Ty nas, Bože, aświaciŭ,
Za to Tabie, hdzie jość ludzi,
Česć i sława nichaj budzie.
Tabie, Bože, kłaniajusia,
Wa ŭsim na wolu zdajusia,
A być tolki chaču ŭ niebie,
Pa ŭsie wiaki sławić Ciabie.
Zal mnie, Bože, zhrašyŭ Tabie,
Praz hrech dastaŭ piekła siabie.
Dy nie tak žal zhuby majej,
Jak žal, Bože, kryŭdy Twajej!
Ach, moj Bože, Tabie kajusia,
Daruj winy, ja papraŭlusia;
Dy ŭžo sto raz pamierci wolu,
Na hrech bolej nie pazwolu.
Dla Twajho ja ŭspadabańnia
Chaču chawać prykazańnia;
Žyć i ŭmirać chaču ŭ Tabie,
Bo Ty jość dobry sam u Siabie.

O Jezusie, Ty naš Panie,
Serca našaho kachańnie!
Ručki, nožki Twaje całujem,
Za hrachi našy žałujem.
Całujučy Twaje rany,
O, Jezusie naš kachany,
Ruki j wočy k niebu ŭznosim,
Adpuščeńnia hrachoŭ prosim.
Ślozy našy wyliwajem,
Ščyrym sercam pryrekajem:
Pakul budziem z ludźmi žyci,
Nia budziem Bohu hrašyci.
O, Maryja, Matka Boska!
Praświataja kwietka rajska!
Malisia Bohu za nami,
Niahodnymi hrešnikami.
Ŭsie światyje, ŭzhlancie z nieba!
Wašaj łaski nam patreba;
Maliciesia Bohu za nami,
Niahodnymi hrešnikami.
Sława Bohu praŭdziwamu,
Sława ŭ Trojcy Jadynamu,
Sława Ajcu, razam Synu,
Sława i Duchu Światomu.

Pieśnia pra św. Mikałaja

A chto, chto Mikałaja lubić,
A chto, chto wierna jamu służyć,
Tamu zaŭsiody światy pamahaje,—
Ad Boha łaski jon wymalaje.
Mikałaju!

A chto, chto da jaho ŭciekaje,
Jaho na pomač pryklikaje,
Toj nia budzie złoklučony,
A ad hrachoŭ adračony.
Mikałaju!

A chto, chto śpiašyć u jaho domie
Malić ab światym jaho pakrowie,
Tamu światy ŭ pomač skory,
Jak na sušy, tak na mory.
Mikałaju!

Mikałaju, słaŭny wajewoda,
Zastupnik chryścijanskaho rodu,
Pakrywaj nas ščytam wiery,
Barani nas ad niawiery.
Mikałaju!

Mikałaju, Božych tajnic straiciel,
Budź nam ŭ niadoli paciašyciel,
Sciaraży nas, hrechami chworych,
Kab nia mieŭ da nas dostupu worah.
Mikałaju!

Mikałaju, Miriikijeŭski wučyciel,
Chryścijanski praświaciciel,
Nawučy nas Boha znaci,
Świataść Jaho prasłaŭlaci!
Mikałaju!

Mikałaju, pastyr dobry stada,
Nie pakiń nas biez dahladu:
Pasi nas, ojcy niepacieśny,
Dy ŭwiadzi u niwy niabiesny,
Mikałaju!

Mikałaju, niabiesny žycharu,
Božy ŭ raju haspadaru,
Mali Boha, kab nam nie prapaści,
Barani nas ad błahoj napaści,
Mikałaju!

Mikałaju, chryścijanski manarše,
Budź nad nami Ty najstaršy!
Spraŭlaj našy ŭsie pawiety,
A nam žyćcia daj doŭhi lety,
Mikałaju!

My-ž Ciabie zaŭsiody wysłaŭlajem:
Światoje imia Twaje wialičajem:
Budź prasłaŭlen, Božy čeławieku,
Światy Mikałaju, až da kanca wieku,
Mikałaju!

zarm pry Lasnoj wulicy adbudziecca sportowaje świato, ŭ tym liku pierэprawa cieraz Wilju na kanl i na čym papało.

× **Pradaža ryby.** U piatnicu, 17 žniŭnia, a ½ 9 hadz. ranicaj na rybnym rynku buduć pradawać drobnuju rybu pa 30 f. za ras. funt.

× **Prapaŭšyj chłopiec.** 12 červienia prapaŭ wučeń Pinchus Świečkin, 11 hadoŭ, s kwatery swajej pry Papłaŭskaj wul. 31, 2. S taho času jaho nichto nie bačyŭ. Wiestki padawać: Kryminalnaja palicija, Dominikanskaja 1, pakoj 89.

× **Temperatura.** Najwyszejszaja i najniżejszaja temperatura za apasznije dni była pawodłuh Celsija):

	najwysz.	najniž.
11—12	+ 22,0	+ 15°
13—14	+ 25,5°	+ 12,5°
14—15	+ 24,5°	+ 13,0°

Z USIAHO KRAJU.

Abarona uradžaju.

Hłaŭnakamandujučyj na Uschodzi wydaŭ zahad ab abaronie sioletniaho uradžaju ad myšej, katoryje letaś zrabili mnoha škod. Nawakoł skird i humien treba kapać rawy, s katorych kožyn dzień treba wybirać i niščyć papaŭšych tudy myšej. U rawy treba kłaści atrutu abo myšyny tyfus, katory možna dastawać u pačkach za 1 m. 25 fen. u XII addzieli Ober Ost.

NIEMIEŽ. U načy z 11 na 12 žniŭnia s pola ukrali čornuju kabyłu 15 hadoŭ, s karotkim hwastom i hrywaj.

MITAWA. 15 žniŭnia tut pačynajecca kurs dzieła padhatoŭki siaścior miłaserdzia. Prynimajuć asob ad 18 da 55 hadoŭ. Kurs — biezpłatny.

Oficyalny addzieł.

Apawieščeńnie.

P. Hłaŭnakamandujučyj 10 armii za minułyj miesiac nałažyŭ u etapnych miežach hetkuju kontrybuciju na nižejpisanyje hramady:

1, na hramady

Miluniški I,	Olickaho paw.	700 m.
Miluniški II		600 „
i Poŭle		700 „

za toje, što žychary hetych hramad spahadliwa adnasilisia da ukrywaŭšychsia ŭ ich wioskach ŭciokšych wajenna-pałonnych, adkryta pryzywali da niesłuchmianaści zahadu wajennaho upraŭleńnia ab wydačy spažyŭnych praduktoŭ Wirtschaftsausschuss'u, a ŭrešci pamahali u sumysnym padpale damoŭ swaich staršyn uciokšymi wajenna-pałonnymi.

2, na hramadu Łodzieje, Sejnensk. paw., za toje, što ad kanca žniŭnia 1916 h. da kanca maja 1917 h. byŭšyj rasiejski wajenny prabywaŭ u hramadzie, i hramadzianie, wiedajučy ab hetym, nie daniaśli ŭ należnaje miejsco 1000 m.

3, na hramady:

Rynhołajcy,	Košedarsk. paw.	5000 m.
Nowapole,		3000 „
Warkolcy		3000 „

za toje, što hramadzianie wiedali ab bytnaści uciokšych wajenna-pałonnych u haspadarcy Ramancewiča, ŭ Rynhołaicach, i nie daniaśli ab hetym u należnaje miejsco.

4. na hramadu Jasionawo, Aŭhustoŭskaho paw., za toje, što hramadzianie pamahali rasiejskim wajenna-pałonnym uciekać i pierawieżli ich cieraz Babior, a inšyje, wiedajučy ab hetym prastupku, nie daniaśli na winawajcoŭ 400 m.

E. H. O. 5 žniŭnia 1917 h.

Der Etappen-Inspekteur
z. m.
H e e r,
Generalmaior.

WIESTKI Z RASIEI.

—o—

ŠTOKHOLM. (W.T.B.). Orhan rady rab. i sałd. «Izwiestija» drukuje sensacyjnyje wiedamaści ab zdareńniach 16 i 18 lipnia, katoryje, powodłuh słoŭ hazety, wyzwaŭ sam Kierenskij, kab hetak dajści dyktatury, što jamu i ŭdałosia. Padrobnaści hetaj wializarnaj prowokacii apracowany im razam z anhlickim i francuskim pasłami.

Ukrainskaje biuro danosić: Kierenskij zajawiŭ, što rady rab. i sałd. usio bolej hublajuć swaju siłu s pryčyny uzrostu pawahi uradu. Kierenskij zajawiŭ, što nadalej urad nia budzie pytacca ab pahlady rady rab. i sałd., jak było dahetul.

BERLIN (W.T.B.). Kierenskij u swajej nowaj adozwie da rasiejskaho narodu každe:

«Nastupleńnie worahoŭ u moment, kali ŭ dzieržawie našaj panuje biezładździe, hrozić ruinaj Rasiei».

Na heta adkazywajecca, što pačataje wojskam nowaj Rasiei nastupleńnie wyzwało u adkaz nastupleńnie Niamieččyny i jaje sajuźnikoŭ. Hetak adkaz za heta pa-daje na winawajcoŭ rasiejskaho nastupleńnia.

LONDON. Rasiejski ŭrad zajawiŭ anhlickamu, što, chacia tymčasowy ŭrad nia ličyć mahčymym zabaranić rasiejskim delehatam jechać u Štokholm, adnak, jon hladzić na konferenciju, jak na partyjnuju sprawu, i nie prywiazywaje nijakaj wahi da jaje u sprawie swabody uradowaj palityki. Rasiejski urad ličyć patrebnym zajawić ab hetym, kab razbič lehiendu, bytcym Rasieja asabliwa paddzieržywaje Štokholmskuju konferenciju.

BERN. Rasiejskije hazety pišuć, što ŭ Pieciarburzi adbyłasia demonstracija sałdatoŭ staršych hadoŭ, katoryje admowilisia wiarnucca na front.

Padobnyje demonstracii adbylisia także ŭ Maskwie i niekatorych huberskich miestoch. „Birž. Wied." pišuć, što u Astrachani ruch pačynaje prynimać niebaspiečny charakter.

Rasiejskaja hazeta „Prawda" winawacić wialikich ziemleŭłaśnikoŭ i časć aficeroŭ, apirajučychsia na niekatoryje časci wojsk, u zmowie proci rewolucii. Adzin ziemleŭłaśnika patrebawaŭ razwiazki rady rab. i sałd. i naznačeńnia za rehienta adnaho z wialikich kniazioŭ. Była sproba ukraści z archiwu adračeńnie ad tronu cara Mikałaja.

Ukrainskaje Press-biuro danosić, što ačystka Pieciarburha enerhična jdzie dalej.

„Rieč" piše, što bolšewiki paśla swajej nieŭdačy ŭ Pieciarburzi pracujuć u armii i ŭ prawincii.

APARANDA. U Pieciarburzie adkryŭsia ahulna-rasiejski zjezd bolšewikoŭ i orhanizacij internacyonału. Za pačesnaho maršałka wybran Lenin. Zjezd pryznaŭ palityku centralnaho kamitetu i paŭstańnie 16—18 lipnia prawilnymi.

Čutki, bytcym Lenin i Zinowjew uciakli za hranicu, abjaŭleny niepraŭdziwymi.

Aŭstryjacki socyalist Baŭer, katory ad 1914 hodu znachodzicca ŭ rasiejskim pałonie, zaprošen 12 žniŭnia na zasiedańnie rady rab. i sałd. u Taŭrydzkim pałacu.

STOKHOLM. Kronštadt maje harnizon z 20.000 matrosaŭ i sałdatoŭ, katoryje stajać za bolšewikoŭ. Tymčasowy ŭrad ustroiŭ błokadu Kronštadtu i spadziajecca ŭziać jaho cieraz 4 ci 5 dzion.

BAZEL. Hienerał Korniłow, nie atrymaŭšy, nia hledziačy na čyślenyje telehrafnyje prośby, paćwiardžeńnia śmiarotnych prysudoŭ, zahadaŭ rasstrelać 34 rasiejskich aficeroŭ za dadzieny imi sałdatam prykaz adstupić. Tady niekolki pałkoŭ kinulisia na hłaŭnuju kwateru hienerała, kab šturmam zdabyć jaje i pamścicca na Korniłowie. Adnak, astaŭšajesia wiernym wojsko zabiło niekolki sot ich i adahnało reštu.

BERN. Niamieckaje nastupleńnie wyzwało paničnuju ŭciečku žycharoŭ zachodniaj Rasiei. Ruch čyhunkaj spynien.

CURYCH. Pawodłuh čutak, rumynski ŭrad i zahraničnyje pasły pry im pakinuli Jassy i wyjechali ŭ paŭdziennuju Rasieju.

LONDON „Times" danosić, što tolki zahran. pasły pakinuli Jassy i wyjechali ŭ Chierson, a karol s siamjoj astajecca ŭ Jassach i manicca pakinuć ich tolki ŭ krajniaj patrebie.

BERN. „Birž. Wied." pišuć, što minister tarhoŭli i pramyšlennaści zwiarnuŭsia s cyrkularam da ŭsich uradaŭ, miestowych upraŭ i ziemstw, adznačywajučy poŭnuju niehatoŭnaść Rasiei da mira: ŭ prypadku zamireńnia Rasieja nie zdaleje pryspasobicca da mirnaho času. Minister zahadywaje zahadzia apracawać plany pierachodu da mirnaj haspadarki.

„Russk. Sł." piše, što žyćcio byŭšaj carycy—ŭ niebaspiečnym stanie. U jaje apuchli nohi i jana chwora na serce.

KIJEU. 110 areštantoŭ wyzwalilisia s turmy i pačali rabawać miesto. Arużnaj siłaj ich zadzieržali.

A światoj Warwary.

Uschadziła zara załataja sa siniaho mora,
Razsciłała ahniawyje šaty na uschod sonca,
Raskidała załatyje pierja pa siniamu niebu.
A byłaž-to nie zara załataja,
A byłaž-to Warwara świataja.
Jak zjawiłaś ludziam, pakazałaś,
Dziwu daŭsia uwieś narod chryščonyj.
Wialeŭ pan-krol srebra, złota braci,
A światoj Warwary darunki dawaci.
Swiataja Warwara srebra, złota nie brała,
S panam-krolam wietłaj nie stała.
Wialeŭ pan-krol słuham ahoń palić,
Na światuju Warwaru alej waryć.
Swiataja Warwara wielmi zakłasia,
Pierad Wyšnim Boham tak azwałasia:
— «A Hospad, Bože, stań na paruki,
«Nie daj ciarpieci niepawinnaj muki!»
Pasłaŭ Hospad troch aniołaŭ z nieba:
— «Nia bojsia Warwara, Boh kaže, — tak treba!»
Swiataja Warwara ŭ aleju kipieła,
S katła jasnym zrokam na świet hladzieła.
Skazaŭ pan-krol da Swiatoj Warwary:
— «Pašukaju tabie ješče bolšaj kary.
Wialeŭ pan-krol słuham sklep murawać,
Swiatuju Warwaru žywuju schawać.
Jak pajechaŭ pan-krol na wajnu,
I byŭ pan-krol try hady na wajnie.
Potym taho z wajny waraciŭsia,
Na cisowu łožu spać pałažyŭsia.
Wa śnie bačyć, što Warwara žywa,
Piekniejšaja panna, jak pierš taho była.
Wialeŭ krol sklep razboraci
Swiatuju Warwaru adtul dastawaci.
Prynialisia słuhi toj sklep raskidaci,
Swiatuju Warwaru žywuju zastali.
Paśla taho słuhi wielmi zdziwawali
I światoj Warwary pakłony ŭsie kłali.
«Ach, krolu, panie, jość Warwara žywa,
«Piakniejšaja panna, jak pierš taho była!»
— «Słuhi, maje słuhi, niawierna służyli:
— «Swiatuju Warwaru ŭpotaj karmili!
Wialeŭ pan krol stoŭp murawaci,
Dla światoj Warwary kata šukaci.
Tolki toj kat miačom uzmachnuŭsia
Až udaryŭ piarun i kata nie stała,
A Warwara słaŭna pa ŭsim świeci stała.

Z usiaho świetu.

MADRYD. (W.T.B.). U Waljadolidzie rabotnickije wystupleńnia razhaniała palicija. Wyjaŭlajecca ruch u Bilbao. U Leonie aružnyje siły razahnali zabastoŭščykoŭ, katoryje chacieli ŭwarwacca na wagzał.

MADRYD. (Hawas). Z roznych miejsc danosiać ab gwałtach, šybka supakojenych wojskam. Za centr rewolucii iznoŭ służyć Barcelona. Zabity 5 asob, ranieny 9. Wajenny hubernatar zajawiŭ, što jon nie dapuścić razruchoŭ.

MADRYD. (Reŭter). Prawicielstwo pastanawiło abjawić wa ŭsiej staranie asadnaje pałažeńnie. Paŭstańnie šyrycca. Rabotniki kidajuć rabotu i iduć damoŭ. Z roznych miejsc danosiać ab gwałtach.

LUGANO. U apošnim čaši wyjaŭlajecca uzrost respublikanskaho ruchu ŭ Italii. Radykalnaja partyja zakupiła hazetu «La Sera».

Džiolitti skazaŭ pramowu, kažučy ab patrebie parupicca, kab heta wajna była apošniaj. Tajnaj dyplomacii i tajnych umoŭ bolej być nie pawinno. Naahuł, uwieś ład u narodaŭ pawinien być pabucowan na nowych asnowach.

BAZEL. (Stefani). «Messagero» danosić, što Światy Pasad pasłaŭ usim wajujučym dzieržawam dyplomatyčnuju notu s padrobnymi konkretnymi mirnymi ptedłažeńniami. Kiraŭničaja dumka noty—pierakonańnie, što mir pawinien być asnowan na prawie, a nie na sile. Dalej haworycca ab swabodzi na morach, paluboŭnym sudzie i adračeńni ad kontrybucii. Predłahajecca ačyšcić i adbudawać Belhiju i wiarnuć Francii zaniatyje abšary, a Niamieččynie—jaje kolonii. Ab uschodzi i Bałkanach haworycca mała.

CURYCH. Italjanski ŭrad pawiedamiŭ Papieža, što kožnaje mirnaje wystupleńnie Watykanu budzie razhladacca, jak wystupleńnie proci Italii, kataraja bolej nia može zabaspiečyć nienarušymaści papieskaho tronu.

LONDON. Llojd Džordž skazaŭ u Nižniaj Pałaci, što rasiejski ŭrad nie adkazywaje za štokholmskuju konferenciju. Rasiei nia budzie zroblena usłuha zhodaj na štokholmskuju konferenciju.

ŠTOKHOLM. Tut chodziać čutki, što Kierenskij užo ŭ kancy lipnia zrabiŭ z anhlickim uradam umowu ab krokach dziela razbićcia štokholmskaj konferencii.

Anhlickije hazety pišuć, što konferencija pawinna adbycca nie ŭ Štokholmie, a ŭ Chrystyanii, ci inšym norweżskim horadzi, što šwedzkaje hramadzianstwo—staronnaje i stalo na staranie Niamieččyny.

LONDON. Minister-prezydent Aŭstralii telehramaj pratestawaŭ proci učaścia Anhlii ŭ Štokholmskaj konferencii, bo heta konferencija budzie škodzić dalejšaj wajnie i jaje pabiednamu kancu.

LONDON. Rabotnickaja konferencija pryniała rezoluciju, wyskazywajučy swoj žal z pryčyny zabarony ŭradu jechać anhlickim delehatam u Štokholm.

«Daily News» danosić, što anhlicki ŭrad užo 2 žniŭnia pastanawiŭ nie dawać pašpartoŭ u Štokholm.

LONDON. (Reŭter). Oficyalna apawieščajecca, što ad rabotnikoŭ na miejsco Hendersona pastupaje za ministra pracy Barns.

Bonar Loŭ skazaŭ u Nižniaj Pałacie, što anhlickim paddanym zabaraniajecca mieć znosiny z warožymi paddanymi, i z hetaj pryčyny nikomu nia može być dadzieno pazwaleńnie na padarožu u Štokholm.

Złučenyje Štaty, Francija i Italija, s katorymi anhlicki ŭrad radziŭsia ab hetym, pastanawili zrabić toje samaje.

Z anhlickich kaścielnych kruhoŭ danosiać, što anhlicki ŭrad pašla wajny woźmie nazad swajho pasła z Watykanu. Irlandcy damahajucca prawa mieć swajho predstaŭnika u Papieža.

PARYŽ. Predstaŭniki socyalistyčnaj partyi Francii pryniali rezoluciju, ŭ kataraj haworycca:

«Francuskaja socyalistyčnaja partyja jedzie u Štokholm zajawić, što trywały mir mahčymy tolki pry pašanie mižnarodnaho prawa, pašanie umoŭ i abawiazku ŭ budučynie addawać usie spornyje sprawy uhodliwamu sudu. Usie urady, na katorych lažyć adkaz za pačatak wajny i zwiazanyje z jej gwałty, pawinny być asudženy. Pašla treba wystupić proci hetych uradoŭ, kab pałažyć kaniec wajnie. Na konferencii pawinny być deputaty, upaŭnamočenyje internacyonałam, značyć, partyjami i korporacijami, katoryje majuć prawo pasyłać predstaŭnikoŭ na internacyonalnyje kongresy.

LONDON. «Dajly News» piše:

Kali rabotnickaja konferencija 21 žniŭnia wyskažecca za b. ministra pracy, Hendersona, dyk i inšyje ministry — členy rabotnickaj partyi prymušeny buduć wyjści u adstaŭku. Tady premjer-ministr raspuścić Nižniuju Pałatu i zahadaje nowyje wybary.

LUGANO. U dzień francuskaho nacyonalnaho świata prezydenta Puankare na paradzie u Longšan wyświstali. Hetymi dniami žduć ważnych prypadkoŭ.

WAŠYNGTON. Urad nie daść pašpartoŭ delehatam na štokholmskuju konferenciju, ličučy jaje za nieswoječasnuju.

LONDON. Dziela kantrolu nad amerykanskim prezydentam, Wilsonam, senat manicca naznačyć «radu dziesiaci» s 5 senataroŭ i 5 deputatoŭ.

LUGANO. Pry dwoch deputatach rasiejskaj rady rab. i sałd. socyalistyčnaja miestowaja duma naładziła oficyal a pracesiju i narodny mityng, na katoram čyślenyje pramoŭcy hawaryli za mir.

BERLIN. Aŭstryjacki minister zahraničnych spraŭ, hr. Čern n, prybyŭ u niamieckuju hłaŭnuju kwateru i adbyŭ naradu z impierskim kancleram i stats sekretarom da zahraničnych spraŭ. Pierehawóry miž imi buduć dalej adbywacca ŭ Berlinie.

BERLIN. Wajennaje ministerstwo zaprasiło predstaŭnikoŭ rabotnikoŭ z wajennych fabryk abjechać fronty dziela znajomstwa z wajennymi patrebami.

SOFIJA. 13 žniŭnia minuło 30 hadoŭ panawańnia cara Ferdynanda.

TELEHRAMY.

Niamieckije apawieščeńnia.

14.VIII. Zachodni teatr:

Pryhataŭlajucca silnyje ataki złučenych worahoŭ.

Front Ruprechta Bawarskaho: Na fronci Flandryi — artyleryjskaja bitwa s pieramiennaj siłaj. Na Ipry jana iznoŭ dajšła wialikaj siły. U Artua, na abapoł Lens i la Skarp bajewaja čynnaść uzmacawałasia.

Front niamieckaho Naślednika: Na fronci En i ŭ zachodniaj Šampani ahoń artyleryi značna krapčeŭ. Na paŭnočnym fronci Werdenu artyleryja z abodwych bakoŭ padtrymliwała silny ahoń. Francuzy sabrali tut iznoŭ wialikije siły, asabliwa mnoha artyleryi.

Zbity 9 samalotaŭ i 2 latučyje šary.

Uschodni teatr:

Front erc-hercoga Jozefa: Na poŭdni ad adrezku Trotusula, na poŭdni ad darohi Ojtosa i Kasinu worahi wiali wostryje ataki, katoryje ŭsie adbity.

Front Makenzena: Pry Pančio — nowyje bitwy, ŭ katorych worahi u krywawych kontratakach mieli wialikije straty. Miž dalinami Susity i Putny my adkinuli uporna baraniŭšychsia worahoŭ na paŭnočny zachod.

15.VIII. Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: Krapčejšaja čynnaść našai artyleryi u Flandryi strymliwała niščučy ahoń worahoŭ. U wiečary worahi pačali iznoŭ s poŭnaj siłaj artyleryjskuju bitwu, kataraja nie słabiejučy trywała ŭsiu noč. Na poŭdni ad Frezenberga i naabapoł Hog adbity wostryje nastupleńnia anhličan. U Artua artyleryjskaja bitwa krapčeła miž Iliš i Lens.

Front niamieckaho Naślednika: Pry Šmen de Dam adbity la Serni čyślenyje ataki francuzoŭ. Na ŭsim fronci ŭ Šampani ažywilisia bitwy artyleryi. Naabapoł Maasu krapčeŭ ahoń artyleryi; momentami jon dachodziŭ urahannaj siły.

Našy bajewyje latuny atakawali akopy i batarei U bitwach na pawietry i strełami z ziamli my zbili ŭčora 20 warożych latunoŭ i 4 prywiaznyje šary.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Miž paŭnočnym Seretam i Zbručam ahoń uzmacawaŭsia. Na paŭdziennym zachodzi adbity rasiejskije ataki s pancyrnymi samachodami.

Front erc-hercoga Jozefa: Na poŭdni ad daliny Trotusula worahi silnymi atakami prykrywali adstupleńnie 2 rumynskaj i 4 rasiejskaj armii. Usie ataki adbity. Našy wojski pierajšli na druhi bierah Savei.

Front Makenzena: Našy kołonny honiać worahoŭ, adstupajučych naabapoł Putny na paŭnočny zachod. Na paŭnočnym zachodzi ad Pančio ŭziaty Strakany. U dalinie Sereta rasiejskije dywizii zdabyli uporna baraniŭšyjesia mastowyje pazycii Baltaretu. Rasiejcy i rumyny apryč krywawych strat utracili 3.000 pałonnymi, niekolki harmat i šmat kulemiotaŭ

Kala wajny.

LONDON (uradowa). 20 warożych samalotaŭ atakawali Saŭzend i Margiet. U Saŭzendzi zrobleny značnyje škody.

BERLIN. Warožy samalot skinuŭ 5 bomb na Frankfurt na Majnie. Zabity 2 mužčyn, 1 kabieta i dzicia, ciažka ranieny 12 asob.

Našy latuny zbili warožy samalot i ŭziali francuskich latunoŭ u pałon.

WIENA. 14 žniŭnia našy latučyje eskadry atakawal Weneciju i skinuli 4.000 kilogr. bomb. Adzin marski samalot i dwa suchaputnyje nie wiarnulisia.

BERLIN (W.T.B.). U Siarodziemnym mory iznoŭ zatopleno padwodnymi łodkami bolš za 5.000 tonn.

CURYCH. «Tages-Anzeiger» danosić, što francuskaja armija s Sałonik pierawieziena ŭ pałudziennuju Italiju, a adtul pierawozicca na front. Tudyž pierawoziać i italjanskaje wojsko.

BERLIN (W.T.B.). Adna z našych padwodnych łodak iznoŭ zatapiła ŭ Atlantyckim akianie i Biskajskaj zatocy 29.000 tonn.

Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar Jazep Saławiej